

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2

Strategic Leadership in the 21st Century of School Administrators Affecting Proactive Learning Management of Teachers under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2

จิตรลดา พระสุราษ¹ และจารุวรรณ เขียนน้ำชุม²

Jitrada Phrasurat¹ and Jaruwan Kheawnamchum²

¹⁻² สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม จังหวัดนครพนม 48000

Educational Administration and Development, Faculty of Educations, Nakhon Phanom University,
Nakhon Phanom 48000

¹ Corresponding Author: E-mail: jitrada prayfa@gmail.com

Received: 16 Dec. 2020 ; Revised: 13 Jan. 2021; Accepted: 26 May 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของครูการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก และ 3) เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 420 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที (t-test แบบ Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียนพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 2) บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูใน

การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน 3) ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มี 5 ตัวแปร เขียนสมการในรูปคะแนนดิบและมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Y' = 1.41 + .28X_3 + .17X_5 + .15X_1 + .11X_6 + .05X_2$$

$$Z'y = .41Z_3 + .25Z_5 + .22Z_1 + .18Z_6 + .08Z_2$$

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study and compare strategic leadership in the 21st century of school administrators, 2) to study and compare the roles of teachers in proactive learning management, and 3) to study the forecasting level of strategic leadership in the 21st century affecting proactive learning management for schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2. The samples were 420 administrators and teachers followed percentage criteria in the sample-size specification, and they were selected by stratified random sampling. The instruments used were five-rating scale questionnaires: 1) a questionnaire for strategic leadership of the 21st century of school administrators. 2) a questionnaire in proactive learning management of teachers. The statistics included percentage, mean, standard deviation, t-test (independent samples), One-way analysis of variance analysis, and multiple regression stepwise.

The results showed that: 1) the strategic leadership of the school administrators for schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 was at high level. The comparison of strategic leadership in the 21st century for schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 classified by status and school-size accreditation revealed overall of no difference. 2) Roles of teachers in proactive learning management for schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 were at high level. The comparison of teachers' roles in proactive learning management for schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 classified by status and school-size accreditation revealed overall of no different. 3) There were 5 variables of the strategic leadership in the 21st century of school administrators affecting proactive learning management of teachers under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2. The equation was written in raw score and standard scores as follows:

$$Y' = 1.41 + .28X_3 + .17X_5 + .15X_1 + .11X_6 + .05X_2$$

$$Z'y = .41Z_3 + .25Z_5 + .22Z_1 + .18Z_6 + .08Z_2$$

Keywords : Strategic Leadership in the 21st Century, Proactive Learning Management, Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2

1. บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติซึ่งเป็นแผนแม่บทของการจัดการศึกษาในฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. 2560-2579) ได้วางกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาให้สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางสภาวะการณ์และบริบทแวดล้อมที่ล้วนมีผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและโลก ตลอดจนทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21 โดยได้กำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) ระบุให้ผู้เรียนทุกคน มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) การศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการเตรียมคน ไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วรุนแรง พลิกผันและคาดไม่ถึงคนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัว [1] ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการเตรียมคน ไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัว ผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นทักษะที่ผู้บริหารยุคใหม่ต้องมี เพื่อที่จะมีกระบวนการในการบริหารงานอย่างเป็นระบบอย่างเป็นแบบแผนเพื่อพัฒนาองค์กรให้ไปสู่ความสำเร็จ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือ Active Learning เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาทักษะของผู้เรียนทุกด้าน และในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกได้เข้ามามีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 [2] ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารที่นำเอาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรูปแบบนี้ในโรงเรียน จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีส่วนผลักดันการบริหารงานของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ให้เกิดการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อรูปแบบการบริหารงาน

ในด้านต่าง ๆ และในปัจจุบันเด็กไทยกำลังอยู่ในช่วงของการปรับเปลี่ยนการเรียนรู้ จากแต่เดิมเป็นผู้ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากครู โดยปรับเปลี่ยนมาเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองแทน การจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก จึงได้เข้ามามีบทบาทสำคัญและครูก็ต้องปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเช่นเดียวกัน จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงอยากทราบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 นั้นมีมากน้อยเพียงใดและเพื่อนำแนวทางในการวิจัยไปใช้พัฒนาแก้ไขปัญหาและขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ ให้เกิดคุณภาพต่อการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไปและเกิดประสิทธิผลสูงสุดกับนักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายประเทศไทย 4.0 การพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ อันจะส่งผลดีต่อประเทศชาติในภาพรวมต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เพื่อจะได้นำผลงานวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารและพัฒนาครูผู้สอนให้มีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน

2.2 เพื่อศึกษาบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำแนกตาม สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน

2.3 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำแนกตาม สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน

2.4 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำแนกตาม สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน

2.5 เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 แตกต่างกัน

3.2 ผู้บริหาร และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 แตกต่างกัน

3.3 ผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 แตกต่างกัน

3.4 ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 แตกต่างกัน

3.5 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถพยากรณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ได้

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,832 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 181 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,651 คน [3]

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน เป็นผู้บริหารจำนวน 130 คน และครูผู้สอน จำนวน 245 คน

3) การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละของบุญชุม [4] แยกตามสถานภาพได้ดังนี้ (1) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและใหญ่ใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ใช้เกณฑ์ร้อยละ 90 (2) ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็กใช้เกณฑ์ร้อยละ 20 ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดกลางใช้เกณฑ์ร้อยละ 10 และครูผู้สอนโรงเรียนขนาดใหญ่ใช้เกณฑ์ร้อยละ 30

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ฉบับเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยการศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มี 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ สถานภาพ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรโดยดำเนินการเก็บรวบรวม ดังนี้

1) ขอหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนมเพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหาร และครูผู้สอนของสถานศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2) นำส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ถ้าโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในอำเภอนาทม ผู้วิจัยนำส่งและรับแบบสอบถามเอง แต่ถ้าโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ต่างอำเภอ ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมแนบซองปิดผนึกให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่งกลับเมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ภายใน 15 วัน

3) เก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเก็บและรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับสมมติฐานดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นการสำรวจรายการ (Check List) โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ในส่วนที่เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบและให้คะแนน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ร่วมกัน	4.09	.67	มาก
2. ด้านการคิดเชิงรูปแบบการปฏิวัติ	4.07	.68	มาก
3. ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร	4.11	.65	มาก
4. ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัยตามสถานการณ์ในปัจจุบัน	4.13	.66	มาก
5. ด้านการส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.10	.64	มาก
6. ด้านการปรับเปลี่ยนความสามารถหลักให้เหมาะสมและโดดเด่นของผู้นำ	4.05	.69	มาก
รวม	4.09	.57	มาก

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ด้วยการทดสอบสมมติฐานดังนี้ 1) จำแนกตามสถานภาพโดยใช้การทดสอบค่าที 2) จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ด้วยการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้ 1) จำแนกตามสถานภาพโดยใช้การทดสอบค่าที 2) จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ตอนที่ 5 วิเคราะห์หาอำนาจการพยากรณ์ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ซึ่งตัวแปรต้องไม่สัมพันธ์กันเองเกิน .85

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 และความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัยตามสถานการณ์ในปัจจุบันการ รองลงมาคือ ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับเปลี่ยนความสามารถหลักให้เหมาะสมและโดดเด่นของผู้ผู้นำ

ตารางที่ 2 ผลเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	สถานภาพ				t	Sig
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ร่วมกัน	4.06	.68	4.10	.67	.67	.50
2. ด้านการคิดเชิงรูปแบบการปฏิบัติ	4.09	.67	4.03	.68	.45	.65
3. ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร	4.10	.61	4.11	.67	.20	.84
4. ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัยตามสถานการณ์ในปัจจุบัน	4.13	.63	4.14	.67	.30	.76
5. ด้านส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.08	.61	4.12	.65	.61	.54
6. ด้านการปรับเปลี่ยนความสามารถหลักให้เหมาะสมและโดดเด่นของผู้ผู้นำ	4.00	.67	4.07	.69	1.10	.27
รวม	4.08	.54	4.10	.60	.47	.64

จากตารางที่ 2 ผลเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพ

รวมพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ร่วมกัน					
ระหว่างกลุ่ม	1.13	2	.57	1.25	.28
ภายในกลุ่ม	188.56	417	.45		
รวม	189.69	419			
2. ด้านการคิดเชิงรูปแบบการปฏิบัติ					
ระหว่างกลุ่ม	1.65	2	.83	1.81	.17
ภายในกลุ่ม	190.71	417	.46		
รวม	192.36	419			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	SS	df	MS	F	Sig
3. ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร					
ระหว่างกลุ่ม	.29	2	.14	.34	.71
ภายในกลุ่ม	176.85	417	.42		
รวม	177.15	419			
4. ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัยตามสถานการณ์ในปัจจุบัน					
ระหว่างกลุ่ม	.59	2	.29	.68	.51
ภายในกลุ่ม	180.17	417	.43		
รวม	180.76	419			
5. ด้านส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรม					
ระหว่างกลุ่ม	.15	2.00	.07	.18	.84
ภายในกลุ่ม	169.91	417.00	.41		
รวม	170.06	419.00			
6. ด้านการปรับเปลี่ยนความสามารถหลักให้เหมาะสมและโดดเด่นของผู้นำ					
ระหว่างกลุ่ม	.11	2.00	.06	.12	.89
ภายในกลุ่ม	198.47	417.00	.48		
รวม	198.58	419.00			

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5.2 วิเคราะห์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการสร้างบรรยากาศแบบมีส่วนร่วม	4.11	.66	มาก
2. ด้านการจัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ	4.13	.62	มาก
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทายและหลากหลาย	4.18	.39	มาก
4. ด้านบทบาทผู้สอนในฐานะผู้ชี้แนะ	4.09	.52	มาก
5. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.19	.45	มาก
รวม	4.14	.44	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 และความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทายและหลากหลายและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบทบาทผู้สอนในฐานะผู้ชี้แนะ

ตารางที่ 5 ผลเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำแนกตาม สถานภาพ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	สถานภาพ				t	Sig
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการสร้างบรรยากาศแบบมีส่วนร่วม	4.12	.64	4.11	.67	.06	.95
2. ด้านการจัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ	4.16	.63	4.13	.62	.71	.48
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทายและหลากหลาย	4.18	.37	4.20	.39	.19	.85
4. ด้านบทบาทผู้สอนในฐานะผู้ชี้แนะ	4.06	.53	4.10	.51	.89	.37
5. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.19	.43	4.23	.44	.04	.97
รวม	4.14	.45	4.16	.44	.03	.72

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยภาพรวมพบว่า

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการสร้างบรรยากาศแบบมีส่วนร่วม					
ระหว่างกลุ่ม	.74	2.00	.37	.85	.43
ภายในกลุ่ม	180.71	417.00	.43		
รวม	181.45	419.00			
2. ด้านการจัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ					
ระหว่างกลุ่ม	.18	2.00	.09	.23	.79
ภายในกลุ่ม	160.39	417.00	.38		
รวม	160.57	419.00			

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	SS	df	MS	F	Sig
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทายและหลากหลาย					
ระหว่างกลุ่ม	.48	2.00	.24	1.60	.20
ภายในกลุ่ม	62.02	417.00	.15		
รวม	62.49	419.00			
4. ด้านบทบาทผู้สอนในฐานะผู้ชี้แนะ					
ระหว่างกลุ่ม	.31	2.00	.16	.59	.56
ภายในกลุ่ม	111.07	417.00	.27		
รวม	111.38	419.00			
5. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
ระหว่างกลุ่ม	.13	2.00	.06	.34	.71
ภายในกลุ่ม	79.18	417.00	.19		
รวม	79.31	419.00			

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ประกอบด้วย ด้านการสร้างบรรยากาศแบบมีส่วนร่วม ด้านการจัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทายและหลากหลาย ด้านบทบาทผู้สอนในฐานะผู้ชี้แนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5.3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ตัวแปร สามารถเรียงลำดับจากตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่า B สูงไปต่ำได้ดังนี้ ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร (X₃) ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัยตามสถานการณ์ในปัจจุบัน (X₅) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ร่วมกัน (X₁) ด้านการปรับเปลี่ยนความ

สามารถหลักให้เหมาะสมและโดดเด่นของผู้นำ (X₆) ด้านการคิดเชิงรูปแบบการปฏิบัติ (X₂) ที่สามารถพยากรณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู (Y) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์กรเพื่อการเรียนรู้ได้ร้อยละ 84 (R² = 84) และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.41 + .28X_3 + .17X_5 + .15X_1 + .11X_6 + .05X_2$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' y = .41Z_3 + .25Z_5 + .22Z_1 + .18Z_6 + .08Z_2$$

6. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

6.1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 และความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยเห็นว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความสามารถเหมาะสมในการบริหารงานองค์การที่ดีและมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ร่วมกัน การคิดเชิงรูปแบบการปฏิบัติ การบริหารทรัพยากรภายในองค์การ พัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัยตามสถานการณ์ในปัจจุบัน มีการส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรมปรับเปลี่ยนความสามารถหลักให้เหมาะสมและโดดเด่นของผู้นำ จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสุพรรณ [5] ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับฉันทน์นันท [6] ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับบรรยากาศโรงเรียน สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากในปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้เข้ามามีบทบาทในการร่วมจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนคิดตัดสินใจ

ร่วมวางแผน ร่วมทำงานและการบริหารโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นในการบริหารองค์การภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์การเพื่อไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกันกับครู สอดคล้องกับศิริเพ็ญ [7] ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือผู้นำแสดงให้เห็นถึงการกำหนดทิศทางและการกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้แก่สมาชิกที่เป็นกระบวนการพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและมีเสถียรภาพมากขึ้นทำให้เกิดการตระหนักรู้ในการกิจและวิสัยทัศน์ของกลุ่มจึงทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความร่วมมือในการพัฒนาและดำเนินการใดๆให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ จึงส่งผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้วางแผนยุทธศาสตร์การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และมีงบประมาณสนับสนุนในการบริหารงานในสถานศึกษาอย่างเท่าเทียมกันในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ รวมถึงการบริหารจัดการโรงเรียนต่าง ๆ ในประเทศไทยเป็นไปด้วยความเสมอภาค สอดคล้องกับสภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือสภาพัฒน์ เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของไทย ต้องลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาทั้งด้านการบริหาร ครูผู้สอน การเข้าถึงสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาให้นักเรียนให้มีความเก่งเฉพาะด้าน จึงส่งผลให้ความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 และความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูแสดงให้เห็นว่า เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นการให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และลดบทบาทการสอนของครูเป็นผู้ชี้แนะและจัดกิจกรรม โดยอาศัยหลักการแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า การสร้างบรรยากาศแบบมีส่วนร่วม การจัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทายและหลากหลาย บทบาทผู้สอนในฐานะผู้ชี้แนะ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับบุปผา [8] ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการนิเทศสำหรับครูในโรงเรียนประถมศึกษา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัย การศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับภัทรา [9] ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุกเมื่อนำไปทดลองพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนกลุ่มทดลองที่อาจารย์จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่อาจารย์จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบปกติและนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแบบแผนการเรียนรู้เชิงรุกมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม

พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ องค์ความรู้แบบสหวิทยาการ การปฏิบัติจริง [10] และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [11] มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกคน ให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากนโยบายกระทรวงศึกษาธิการได้วางแผนยุทธศาสตร์การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา สถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ จะต้องจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตามที่รัฐกำหนดไว้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 4) มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 10 บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย จึงส่งผลให้การจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

6.3 ผลการวิเคราะห์หาอำนาจการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ตัวแปร สามารถเรียงลำดับจากตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่า B สูงไปต่ำได้ดังนี้ ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัยตามสถานการณ์ในปัจจุบัน ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ร่วมกัน ด้านการปรับเปลี่ยนความสามารถหลักให้เหมาะสมและโดดเด่นของผู้นำ ด้านการคิดเชิงรูปแบบการปฏิบัติ ที่สามารถพยากรณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์กรเพื่อการเรียนรู้ ได้ร้อยละ 84 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนผลักดันให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับเพชรชมพู [12] ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิภาพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับณัฐนันท์ [6] ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับบรรยากาศโรงเรียน สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับบรรยากาศโรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับชวกรรณ์ [13] ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภูเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 21.8 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1) จากผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับเปลี่ยนความสามารถหลักให้เหมาะสมและโดดเด่นของผู้นำ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานสถานศึกษาและสามารถดึงเอาศักยภาพของตนเองมาใช้ในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมาย

2) จากผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบทบาทผู้สอนในฐานะผู้ชี้แนะ ดังนั้นครูต้องมีการปรับบทบาทในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยมาเป็นผู้ชี้แนะในการเรียนการสอนมากกว่าเป็นผู้สอนในห้องเรียน

3) จากผลการศึกษาการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูได้ ดังนั้นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัว ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบทบาทการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนสอนในรูปแบบนี้ เนื่องจากในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกเข้ามามีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของ

ผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2

2) ควบคู่กับแนวทางในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

3) ควบคู่กับการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

4) ควบคู่กับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- [1] วิจารย์ พานิช. (2556). สมองกับการเรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- [2] เชิดศักดิ์ รักดีโรจน์. (2556). ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เรื่องทักษะและกระบวนการทาง คณิตศาสตร์ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [3] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. (2563). ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. นครพนม.
- [4] บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุริยาสาน.
- [5] สุพรรณ ประศรี. (2555). การศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา, อยุธยา.
- [6] ณัฐนันท์ เอี่ยมแทน. (2559). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารกับบรรยากาศโรงเรียน. สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [7] ศิริเพ็ญ สุกุลสิทธิ์. (2556). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏราชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- [8] บุญผา รื่นรว. (2563). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกโดยใช้กระบวนการนิเทศสำหรับครูในโรงเรียน ประชาณคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะ ครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- [9] สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี. (2560). รูปแบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยี ภาคใต้. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- [10] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพ- มหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์.
- [11] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบาย ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์.
- [12] เพ็ชรชมพู พิชญพันธ์เดชา ราชนัย บุญธิมา และ อีระภาพ เพชรมาลัยกุล. (2560). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ และวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- [13] คชาภรณ์ เสริมศรี. (2557). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัว ลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.